

CDR, UN RELAT DE TERRORISME

Com es construeix un discurs per
justificar la repressió

Daniel Camon

m
mèdia.cat

FC
FUNDACIÓ
CATALUNYA
FONS PER A LA DEFENSA
DELS DRETS DELS CATALANS

**GRUP
DE PERIODISTES
RAMON BARNILS**

Aquest informe l'ha elaborat Mèdia.cat, l'Observatori Crític dels Mitjans impulsat pel Grup de Periodistes Ramon Barnils, amb el suport de la Fundació Catalunya - Fons per a la Defensa dels Drets dels Catalans.

Redacció: Daniel Camon

Correcció ortogràfica: Llengua de Foc

Disseny i maquetació: FabrikaGrafika

Edita: Grup de Periodistes Ramon Barnils, 2018

ÍN

DEX

4	INTRODUCCIÓ
6	METODOLOGIA
7	SOTA LA LUPA DE LA POLICIA ESPANYOLA
9	ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ COM A CREADORS D'UN RELAT DE VIOLÈNCIA
13	LA MANIOBRA DE PINÇA DELS POLÍTIQS
16	CONCLUSIONS
18	ANNEX: LLISTAT DE PUBLICACIONS

INTRO DUC CIÓ

El passat 10 d'abril, dues operacions policíiques, una de la Guàrdia Civil espanyola i una altra dels Mossos d'Esquadra, van acabar amb la detenció de set persones i l'ordre de cerca i captura d'una altra que no va ser trobada en el seu domicili quan es pretenia efectuar l'arrest.

Aquestes vuit persones tenen una cosa en comú: són membres o participen de les activitats d'algun dels prop de quatre-cents Comitès de Defensa de la República que estan distribuïts al llarg del territori català, els coneguts popularment com a CDR.

L'estiu del 2017, els CDR van néixer a Catalunya amb l'objectiu de garantir la celebració del referèndum de l'1 d'octubre. En aquell moment no eren Comitès de Defensa de la República, sinó Comitès de Defensa del Referèndum, i des del primer moment es van definir com a grups assemblearis "de desobediència civil i d'acció no violenta".

Aquell 1 d'octubre van ser una peça clau per evitar el tancament de molts col·legis electorals i, per tant, de la celebració del referèndum. Des d'aleshores han participat de diverses accions d'agitació i propaganda republicanes, com la vaga general del passat 8 de novembre o les manifestacions de denúncia en contra de les detencions i l'empressonament de polítics i activistes independentistes.

Des del primer dia, els CDR han aparegut en el discurs de diversos mitjans de comunicació espanyols (també en alguns de catalans) com a protagonistes d'una suposada tensió i agressivitat en les mobilitzacions republicanes, però ha estat a principis del mes d'abril del 2018 quan s'ha incrementat el nombre d'acusacions i la belligerància en el relat que assenyala els CDR com a autors d'actes de violència.

Aquest informe vol visibilitzar el tractament que han fet els mitjans de comunicació en la cobertura de les activitats liderades pels CDR. Per això s'analitza com s'ha produït aquesta escalada verbal en la premsa digital, però també en les aparicions públiques de polítics, en els informes dels cossos de seguretat de l'Estat i en els textos de la Fiscalia de l'Audiència Nacional espanyola, que han assenyalat els CDR com un element de degradació de la convivència de la societat catalana i com a generadors de violència, fins a arribar a les primeres detencions d'algun dels seus membres, amb acusacions que van des de

5

"rebel·lió, sedició i terrorisme" fins a "atemptat contra els agents de l'autoritat, desordres públics i desobediència".

Els mitjans de comunicació no actuen només com a observadors, sinó que alhora són actors amb poder per augmentar o reduir la tensió dels conflictes, com s'ha vist de manera especialment acusada en l'actual conflicte Catalunya-Espanya.

ME

TO

DO

LO

GIA

En aquest estudi s'ha estudiat el discurs mediàtic posant-lo en context amb el discurs polític i el policial (incloent en aquest últim el discurs de la Fiscalia espanyola).

El discurs mediàtic es divideix en dos tipus d'anàlisi, quantitatiu i qualitatiu. El quantitatiu s'ha centrat en les edicions digitals dels tres principals diaris generalistes espanyols segons les dades de l'[Estudi General de Mitjans: El País, l'ABC i El Mundo](#). Mèdia.cat ha comptabilitzat el nombre de peces que fan referència als CDR en les versions *online* d'aquests grans mitjans de comunicació espanyols i quin ha estat el seu flux de publicació.

En l'anàlisi qualitativa s'ha analitzat de quina manera es refereixen els seus periodistes i articulistes als Comitès de Defensa de la República. No s'analitzen tots els articles publicats per aquests tres diaris, sinó que l'informe se centra a extreure quin és el llenguatge emprat per descriure els CDR en determinats articles dels mitjans estudiats i en d'altres de menor difusió que haurien pogut arribar a influir en el llenguatge utilitzat per *El País, l'ABC i El Mundo*. Per això, també s'estudia l'adjectivació que fa referència als CDR en articles concrets d'altres diaris digitals com *La Razón, El Español, Crónica Global, OK Diario o El Confidencial*.

Els altres dos discursos analitzats, el polític i el policial, van íntimament lligats al mediàtic, ja que tant els polítics com la policia utilitzen els mitjans de comunicació per fer arribar el seu missatge a la població i crear determinats estats d'opinió sobre diversos temes. A més, no són pocs els mitjans de comunicació que generen notícies amb una única font —ja sigui policial o política—, la qual no es qüestiona en cap moment ni es contrasta amb el punt de vista dels protagonistes de l'article; en el cas que ens ocupa, els CDR.

El període d'anàlisi va des del 26 de setembre del 2017, data de la primera aparició dels CDR als tres diaris estudiats, fins al dia 12 d'abril, data en què la membre del CDR de Viladecans és posada en llibertat i el jutge rebaixa les acusacions de terrorisme a desordres públics.

SO

TA

LA

LU

PA

DE LA POLICIA
ESPANYOLA

Els CDR són en el punt de mira dels aparells de l'Estat, especialment del Ministeri de l'Interior espanyol, dirigit per Juan Ignacio Zoido, des del referèndum del passat 1 d'octubre del 2017, quan entre dos i tres milions de persones van participar en una consulta que des del Govern espanyol s'havia assegurat que no existiria i que no es podria fer. Però no és fins al dia 2 d'abril del 2018 que la Fiscalia de l'Audiència Nacional espanyola anuncia actuacions penals contra els CDR, als quals atribueix "violència" i els possibles delictes de rebel·lió, malversació i d'altres contra l'ordre públic. La pretensió d'imputar-los el delicte de terrorisme encara no surt a la llum.

DES DE L'1 D'OCTUBRE

En els atestats que van redactar els diferents cossos de seguretat el mateix dia 1 d'octubre —convenientment filtrats a la premsa— ja s'esmenta la presència dels CDR —en aquell moment Comitès de Defensa del Referèndum— i se'n destaca la "forta resistència" i la "planificació" de les seves accions. També se'ls atribueixen "forts mecanismes de defensa" o la construcció de "barricades". Se'ls descriu com "un grup d'individus encaputxats de perfil antisistema" que actuen "amb gran virulència" i amb una "actitud belligerant i hostil" vers els agents.

En els dies immediatament posteriors al referèndum, la Prefectura Superior de la Policia espanyola va redactar un informe —amb data de 4 d'octubre del 2017— on s'assenyala-va els CDR com a principals responsables del fracàs de les operacions de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil per impedir la celebració del plebiscit.

En el document s'afirma que els CDR van "dissenyar" una estratègia per impedir l'actuació dels cossos de seguretat de l'Estat que consistia en "murs populars" de resistència als punts de votació, que els CDR no pretenien exercir "una resistència passiva", sinó que volien actuar "de manera violenta" i que als col·legis electorals, "ja des de primera hora del dia 1", hi havia "grups de joves amb caputxes i en alguns casos amb cascs protectors".

En aquest sentit, el coronel de la Guàrdia Civil Diego Pérez de los Cobos —cap de l'operatiu policial que havia d'impedir el referèndum— va redactar diversos informes que va posar a disposició judicial i que van arribar a mans de diversos mitjans de comunicació. En aquests informes es fa referència als CDR com a "elements de coordinació i execució" de l'oposició

a l'acció de la policia espanyola; que sota l'aparença de "resistència passiva", en realitat, l'actuació dels Comitès "era d'hostilitat, violència i agressivitat", i que els agents dels cossos de seguretat de l'Estat havien estat rebuts en determinats col·legis electorals amb "empentes, pedrades i llançament d'objectes".

LA VAGA DEL 8 DE NOVEMBRE

De los Cobos denuncia en els seus informes que els CDR "han continuat actuant" després de l'1-O —ja com a Comitès de Defensa de la República— amb "activitats coercitives" com els talls en la xarxa viària i ferroviària de Catalunya durant la vaga general del 8 de novembre del 2017.

I és que la vaga general del 8-N va ser un punt d'inflexió pel que fa a l'augment de la vigilància policial sobre els CDR i, en fer-se públics a través de la premsa els diversos informes elaborats, en la repercussió mediàtica. A continuació s'analitza com va ser aquesta actuació policial segons alguns articles de mitjans catalans, no pas amb l'objectiu d'analitzar el discurs mediàtic —cosa que farem en el següent apartat— sinó de conèixer com i quan, segons la premsa, els cossos de seguretat van posar el focus en els CDR.

El dia 22 de novembre del 2017, [El Món avança](#) que "les divisions d'Informació dels Mossos, Cos Nacional de Policia i Guàrdia Civil estan investigant els membres i el funcionament dels Comitès de Defensa de la República (CDR) que van actuar durant la vaga general del passat 8 de novembre".

Un dia després, [El Periódico de Catalunya confirma la notícia](#) "per fonts pròximes a les indagacions" i explica que "els tres cossos policials que operen a Catalunya han posat la lupa sobre aquests Comitès, els quals van impulsar mobilitzacions que van col·lapsar les estacions de l'AVE i van provocar retencions de diverses hores a les principals vies catalanes".

El dia 11 de gener del 2018, també [El Periódico de Catalunya publica una informació](#) segons la qual "els dos principals cossos de la policia espanyola, Policia Nacional i Guàrdia Civil, han estat investigant els CDR i han remès al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya diversos atestats amb els indicis de criminalitat que —segons la policia espanyola— aprecien en l'activitat d'aquests grups, creats per mantenir la mobilització a favor de la independència". La font, segons s'explica en la notícia, és un informe redactat pel "coronel Diego Pérez de los

Cobos, càrrec de la Secretaria d'Estat d'Interior que va coordinar el dispositiu de l'1-O". El mateix dia, [Naciódigital informa](#) que "el jutge del Tribunal Suprem Pablo Llarena ha passat ara posar el focus sobre noves entitats sobiranistes en la seva macrocausa contra el Procés. Després dels membres del Govern processats i dels líders de l'ANC i Òmnium, ara és el torn de l'Associació de Municipis per la Independència (AMI) i els Comitès de Defensa de la República (CDR), als quals el jutge ha reclamat investigar més".

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ COM A CREADORS D'UN RELAT DE VIOLÈNCIA

Si es busca la sigla "CDR" als cercadors de la versió *online* dels tres grans diaris generalistes espanyols el resultat és que els tres anomenen els CDR per primer cop el dia 26 de setembre del 2017. Es troben 84 articles a *El País*, *l'ABC* té el rècord amb 134 peces i *El Mundo* s'ocupa dels Comitès en 61 ocasions. L'evolució en el llenguatge de les tres publicacions circula en el mateix sentit: des del to purament descriptiu de la primera peça informativa —que ens els tres casos coincidia a atribuir la creació dels CDR a la CUP— fins als articles carregats d'expressions referides habitualment a situacions de guerra o terrorisme que comencen a aparèixer ja durant els mesos d'octubre i novembre del 2017, i que troben moments estel·lars de lírica bèl·lica el març i l'abril del 2018.

Els dies que aquests diaris en fan més esment són el 8 de novembre del 2017, amb motiu de la vaga general del 8-N; els dies 26 i 27 de març del 2018, quan tenen lloc les protestes per la detenció del president Carles Puigdemont a Alemanya; els dies 2 i 3 d'abril del 2018, al·ludint a l'anunci de la Fiscalia espanyola d'investigar els CDR; els dies 10 i 11 d'abril del 2018, coincidint amb l'ordre de detenció dels vuit membres dels CDR encausats per diversos delictes, que van des de desordres públics fins a terrorisme, i el dia 12 d'abril, quan la membre del CDR de Viladecans que havia estat acusada de terrorisme és posada en llibertat.

L'ACTIVISME MÉS VIOLENT DE L'INDEPENDENTISME, SEGONS EL PAÍS

Els CDR apareixen per primer cop a *El País* el dia 26 de setembre del 2017. Amb [un article sobre la preparació del referèndum](#) de l'1 d'octubre, aquest diari titula "La CUP impulsa grupos de voluntarios para blindar los colegios electorales". I especifica en el subtítol que "Los llamados Comités de Defensa del Referendum quieren evitar, de forma pacífica, que se retiren urnas".

Al cos de la notícia s'explica que "desde las entidades independentistas, se insiste mucho en lanzar un mensaje de contención y de que nadie emplee la violencia". A diferència de cobertures posteriors, que no citen els CDR com a font, aquí sí que hi trobem declaracions d'un dels seus membres.

Ja al mes d'abril, coincidint amb l'anunci de la intenció de la Fiscalia de l'Audiència Nacional espanyola d'investigar els CDR, *El País* incrementa el nombre de peces sobre els Comitès

i ja s'hi troben constants referències al llençatge bèl·lic i a expressions de l'etapa en què ETA mantenia activitat de lluita armada. El dia 2 d'abril, per exemple, publica "Refranes", [una peça d'opinió](#) en què el subtítol parla d'"escalada de la confrontació". En aquest article els CDR són presentats com a "milicias de la CUP" i afirma que es van situar "en vanguardia de la *lucha callejera para no dar tregua al pérfido invasor*".

El mateix dia, *El País* publica el que pretén ser [una descripció completa dels CDR](#) i la titula "El ala más vandálica del independentismo". El subtítol els atorga la categoria de "expertos en la agitación social" i assegura que "han recrudecido sus acciones". Ja en el text del reportatge, la periodista diu que "se han convertido en el activismo más violento del independentismo catalán", que són "un artefacto movilizador" i que "son también los que sacan a la calle a la masa del independentismo más radical llamando a la desobediencia. Son agitadores profesionales". La peça acaba assegurant que en les accions dels CDR "se ha recrudecido la violencia".

L'ABC I ELS BORROKAS DELS CDR

[La primera notícia sobre els CDR al diari ABC](#) data, igual que la d'*El País*, del 26 de setembre. Sota el títol "La CUP de Barcelona impulsa puntos de defensa e información del 1-0 en todos los distritos", el diari explica que aquest partit polític "empezó a promover [els CDR] hace semanas desde sus 13 núcleos de la ciudad — que han ofrecido su estructura para defender el 1-0".

El dia 6 d'octubre del 2017, l'ABC parla per primer cop dels CDR en [un article d'opinió](#). Títulat "El 155 a la carta", en el subtítol deixa clar el camí que seguirà aquest diari ja des dels primers dies i afirma que "los *borrokas* de los CDR incendian las calles".

El dia 28 de març, l'ABC publica el que hauria de ser [una mena de retrat dels Comitès de Defensa de la República](#). El titular és clar i contundent: "El independentismo entrega la calle a los comités violentos bajo influencia de la CUP". En el subtítol s'afirma que els CDR estan "a la espera de una huelga general salvaje". Ja en el cos del reportatge es pot llegir que els CDR són els causants dels "graves disturbios en Barcelona y en otras localidades catalanas. Asalto de la Subdelegación del Gobierno en Gerona; intento de lo mismo en la de Lérida —resuelto con salvvas de los policías— y contenedores quemados, lanzamiento de objetos y destroz de material urbano en Barcelona, alrededor de la Delegación del Gobierno. Cortes de auto-

pistas y carreteras nacionales. Agentes de los Mossos d'Esquadra heridos".

El 31 de març del 2018, [un altre reportatge](#) reitera el missatge. El títol és "De las 'sonrisas' a la '*kale borroka*': el 'procés' entra en una nueva fase de violencia". I el subtítol rebla: "Cortes de carretera, incendios de contenedores, amenazas a Mossos y jueces... la cara más violenta ha comenzado". La peça comença amb una definició: "Violentar: aplicar medios violentos a cosas o personas para vencer su resistencia". La resta de text està esquitxada d'afirmacions com "[...] el movimiento separatista está atrapado en una espiral de violencia, liderada por los Comités de Defensa de la República (CDR)" o "la violencia ha dejado de ser puntual y anecdótica para convertirse en regular (a diario) y organizada".

Només en aquest article podem trobar fins a dotze vegades la paraula "violencia" o algunes formes derivades, com ara "violentar", "violentos" i "violentas".

CAPTACIÓ PER INTERNET I ORDRES JERÀRQUQUES, EXPLICA EL MUNDO

El primer dia que aquest diari es refereix als CDR també és el dia 26 de setembre del 2017. [La notícia](#), titulada "La CUP crea comités de defensa del referéndum en los barrios de Barcelona", es limita a explicar que "la CUP plantea proteger a los colegios 'de manera organizada'".

La redacció contrasta, com també passa amb *El País* i l'ABC, amb [aquesta peça d'anàlisi](#) del dia 28 de març que, sota el títol "CDR: así funcionan los comités que agitan el soberanismo en la calle", carrega molt durament contra els Comitès de Defensa de la República. L'article comença dient que CDR són "las siglas tras las que se amparan los promotores de las acciones de *kale borroka* que cada vez con mayor intensidad se vienen sucediendo en todo el territorio catalán". Insisteix que els CDR adopten "los modos de la *kale borroka*, a cuya implementación no es ajeno el permanente trasiego por Cataluña de pedagogos vascos que acuden a ilustrar a sus alumnos locales sobre las técnicas de guerrilla urbana cuya eficacia se testó durante años en las calles y callejones de Euskadi".

Sense fer cas de l'assemblearisme que proclamen els CDR, el redactor assegura que hi ha una "jerarquía encargada de transmitir las órdenes desde la cúspide. Unas directrices, como la de cortar durante esta Semana Santa

los accesos por carretera que comunican Francia con España, que se aprestan a cumplir disciplinadamente los soldados de los CDR".

Però aquest reportatge d'*El Mundo* no es limita al llenguatge militar, sinó que amplia l'imaginari del lector utilitzant expressions típiques del periodisme que explica les lògiques perverses del terrorisme islamista: "Sometsidos en todo momento al control y la tutela de los activistas encuadrados en Arran, esos genuinos *grupos de choque* del procés seleccionan a la mayor parte de los aspirantes a formar parte de la organización vía internet. Así, a través de ciertas páginas web integradas en la blogosfera independentista, cuantos se postulan para integrarse en un CDR establecen el primer contacto con los captadores".

L'article conclou que "los CDR es considerada en estos momentos por los analistas de las Fuerzas de Seguridad del Estado como la principal organización secesionista en cuyo interior podrían estar gestándose las condiciones potenciales para la eventual irrupción en la escena catalana de un núcleo permanente de violencia organizada".

EL LLENGUATGE CRIMINALITZADOR D'ALTRES DIGITALS

Els CDR no tan sols han ocupat l'atenció dels tres grans diaris generalistes espanyols. Un gran nombre de diaris digitals hi fa referència en les seves notícies i peces d'opinió.

L'11 d'octubre del 2017, el digital [OK Diario ja publicava un reportatge](#) titulat "La CUP domina las algaradas callejeras con 30.000 miembros de sus Comités de Defensa de la República", en què assegurava que, "según ha podido saber OKDIARIO, los antisistema coordinan aproximadamente a más de 30.000 personas en toda la región, organizados en los denominados Comités de Defensa del Referéndum, CDR, ya rebautizados como Comités de Defensa de la República (catalana)", i els definia com a les "brigades d'autodefensa de la CUP".

El mateix dia, [una peça informativa d'El Confidencial](#) definia els CDR com "las milicias urbanas que controla la CUP".

Amb la campanya política i policíaca de pressió als Comitès a punt d'eclosionar, quan només faltaven quatre dies per a l'anunci de la Fiscalia espanyola d'iniciar investigacions contra els CDR, [un reportatge d'El Español](#) del 29 de març feia servir l'expressió "*terrorismo callejero*"

a l'avantítol. El títol i el subtítol eren prou explícits: "Así son los CDR, el monstruo incontrolable de 300 cabezas que vandaliza Cataluña" i "Unidos por la llamada de la violencia carecen de un órgano único y centralizado de gestión". I la descripció dels Comitès: "Son los órganos independentistas que están provocando la agitación callejera en Cataluña. Las revueltas, los actos vandálicos, los choques con la policía y los cortes de carreteras se preparan en estos comités. Los CDR son cuerpos de insurgencia que se caracterizan por tener una morfología totalmente distinta a lo visto hasta ahora en *terrorismo callejero* de baja intensidad. No hay un órgano que los dirija".

L'1 d'abril, un dia abans de l'anunci de la Fiscalia, *El Español* tornava a carregar contra els CDR [en un altre article](#) titulat "El 65% teme una escalada de violencia separatista en las calles de Cataluña", en què afirmava que "la tensión política ha vuelto a desatarse en Cataluña. Esa tensión ha cobrado forma de violencia en las calles, con enfrentamientos entre los Mossos d'Esquadra y los manifestantes, por un lado, y con las acciones llevadas a cabo por los Comités de Defensa de la República (CDR), por el otro".

L'existència d'articles d'opinió sobre el tema, signats pels directors dels diaris, i editorials expressant l'opinió del mitjà poden donar una idea de la importància de fins a quin punt és important per la premsa espanyola guanyar aquest relat davant l'opinió pública.

La Razón expressava el 2 d'abril l'opinió oficial del mitjà a través del [seu editorial](#), "Hay que parar la violencia de los CDR", on definia els Comitès com "una fuerza de choque para imponer a toda la sociedad catalana la república que, según ellos, ya disfrutan", i advertia: "La sociedad catalana está dividida en dos partes y ejercer la violencia es sencillamente jugar con fuego".

A *Crónica Global*, [una peça](#) titulada "Lo de la violencia va en serio, ¡joder!", adjectivava els CDR com a "piquetes violentos, radicales y agitadores profesionales en busca del caos, el desorden y, por tanto, la zozobra del Estado democrático. Según cómo, hasta de la confrontación". L'article, en contra de l'opinió dels investigadors de la policia, atribuïa la col·locació "junto a un concesionario de Mercedes Benz en la zona alta de Barcelona" de "unos artefactos explosivos" a "una actuación violenta de lo que hay que calificar como *kale borroka* catalana, o carrer *borroka* como ha acuñado algún plumilla".

UNA KALE BORROKA ON AGAFAR-SE

Des dels aparells de l'Estat espanyol, des dels partits polítics nacionalistes i des de la premsa propera a les seves posicions sembla evident que intentar equiparar la lluita per la República catalana a la lluita armada és un objectiu evident. De declaracions i articles en aquest sentit n'hi ha un munt. Però, per ser justos, cal reconèixer que els primers a relacionar els Comitès de Defensa de la República amb la *kale borroka* van ser els redactors de la publicació digital *Las Voces del Pueblo*. En [un article](#) publicat només nou dies després del referèndum de l'1-O ja advertien que els CDR eren "grupos expertos en *kale borroka* de la CUP, listos para actuar en Cataluña ante el DUI (sic)", i descriuen Anna Gabriel i David Fernández, de la CUP, com "ultraviolentos".

Libertad Digital, el dia després de la vaga general del 8 de novembre, va titular [un recull de premsa sobre la jornada](#) amb aquest rotund titular: "Cataluña, en manos de la *kale borroka* de Puigdemont con un asesino al mando".

L'última menció de la *kale borroka* relacionada amb els actes dels CDR a Catalunya la trobem en [un article d'El País](#) dies després que el jutge descartés càrrecs de terrorisme contra una membre del CDR de Viladecans. L'autor assegura que "la mención al terrorismo, identificada como equiparación con actuaciones del tipo *kale borroka*, ha desatado reacciones indignadas. Sin embargo, que no sean comparables con ETA (o con los nazis) no convierte en democrática esa forma de acción".

PER TOTS ELS MITJANS

Com veiem, la majoria de la premsa espanyola —i també alguna de catalana— ha secundat el discurs dels cossos de seguretat de l'Estat i del Ministeri de l'Interior espanyol i s'ha adherit amb entusiasme a la campanya política que atribueix accions violentes als CDR.

Tampoc ha estat una operació només de la premsa escrita. Si bé analitzar televisió i ràdio no és l'objectiu d'aquest informe, cal explicar que els tertulians radiofònics i televisius afins al nacionalisme espanyol han repetit una vegada i un altra, a tot arreu on han pogut, que les accions dels CDR eren violentes. A tall d'exemple, el militant del Partit Popular Joan López Alegre va dir a la tertúlia d'*El Món a Rac1* del dia 9 d'abril que "els CDR són feixisme. Feixisme *indepe*, però feixisme".

També els programes audiovisuals s'hi ha abonat. Per exemple, en televisió, el programa d'Antena 3 *Espejo Público* va definir els CDR amb terminologia militar i els va titllar de ser "instrumentos dels radicals de la CUP" i organitzar-se en forma de "milícies ciutadanes" o "milícies urbanes". Mentrestant, el locutor de la cadena COPE Carlos Herrera va dir dies abans de la celebració del referèndum que els CDR eren com "el comité de defensa del castrismo de Cuba, que lo inventó Fidel Castro para controlar los barrios, los bloques, etc.". I va concloure que "a los *matones* de la CUP les falta buscar por las calles a quien no vaya a votar".

LA

MA

NI

O

BRA

DE PINÇA DELS
POLÍTIQS

Amb la *media storm* en marxa, els partits que donen suport a l'aplicació de l'article 155 a Catalunya —amb l'ajuda d'alguna aparició estel·lar inesperada— augmenten el to de les seves intervencions públiques contra els CDR.

Així, el 26 de març del 2018, una setmana abans que la Fiscalia de l'Audiència Nacional espanyola anunciés que actuaria "amb contundència" contra els Comitès de Defensa de la República, el ministre de l'Interior espanyol, Juan Ignacio Zoido, posa en dubte, en una intervenció pública, que el moviment independentista català sigui "pacífic", i assegura que les mobilitzacions per protestar contra la detenció de Puigdemont a Alemanya estaven "tenint un caràcter de més violència". "No sé on era el moviment separatista que deien que eren pacífics i no anaven contra ningú" i "aquí són les proves del que ha anat passant a Catalunya", afirma el ministre espanyol.

L'endemà, el president del Partit Popular a Catalunya, Xavier García Abiol, fa un tuit anunciant que "mañana en el [@parlamentcat](#) el [@PPCatalunya](#) presentará a votación una propuesta para que se condene la violencia de los radicales independentistas de los Comitès de Defensa de la República que están sembrando el caos en varios puntos de Cataluña".

Efectivament, el dia 28 de març del 2018, PP, PSC i C's presenten una proposta de resolució que argumenta que "la violencia jamás puede ser considerada un instrumento legítimo de reivindicación y no existe justificación alguna para sus autores. Por este motivo, el Parlamento de Catalunya condena enérgicamente los actos violentos en los que han desembocado las recientes concentraciones convocadas por ANC, Òmnium Cultural y los llamados Comitès de Defensa de República".

La moció dels partits nacionalistes també diu que "los asaltos violentos a instituciones, los destrozos del mobiliario urbano y el corte de carreteras son propios de comportamientos antidemocráticos que deben recibir el rechazo unánime de las instituciones democráticas".

La líder de Ciutadans a Catalunya, Inés Arrimadas, defensa el text i anima els partits sobiranistes perquè se sumin a "condenar firmemente los actos violentos, las amenazas y los señalamientos públicos" que, segons ella, havien tingut lloc a Catalunya en els darrers mesos.

Davant la negativa d'una àmplia majoria del Parlament (JxC, ERC, Catalunya en Comú i la CUP) de secundar aquest text, García Albiol utilitza la seva intervenció al plenari per acusar-los d'"avaluar" la "violència" dels CDR.

El 29 de març arriba el torn del PSOE. El seu secretari d'Organització, José Luis Ábalos, diu que els CDR són "el germen de la *kale borroka*" i equipara el seu comportament als dels grups creats a les revolucions de Cuba, Nicaragua o Veneçuela. L'alt càrrec socialista també assegura que aquests grups asse-nyalen persones i partits polítics.

El dia 1 d'abril, Miquel Iceta entra en escena. El líder dels socialistes catalans adverteix d'un possible "enfrentament civil" a Catalunya si es perpetuen les "vies insurreccionals" i els "brots de violència".

El 2 d'abril al matí, abans de fer-se pública la intenció de la Fiscalia d'investigar els CDR, la cascada de declaracions de polítics en contra dels Comitès es dispara.

El vicesecretari de Polítiques Socials del PP, Javier Maroto, torna a comparar les accions dels CDR amb la *kale borroka* i els defineix com a "grupuscles de semiviolença".

Poc després, el secretari general del PSOE, Pedro Sánchez, demana al Govern espanyol que protegeixi les autoritats públiques i les seus del partit a Catalunya dels "atacs vandàlics" que pateixen per part "d'elements radicals". S'hi suma el secretari d'organització del PSC, Salvador Illa, que reitera les paraules del dia anterior d'Iceta, advertint del perill d'un "enfrentament civil a Catalunya".

El líder de Ciutadans, Albert Rivera, eleva la contundència de les declaracions i usa en repetides ocasions la paraula "violència" en el seu discurs, fins i tot fent-la servir dues vegades en la mateixa frase, i fa entrar en joc el terme "comando". Demana que es "garanteixi la seguretat i la mobilitat", en risc a causa de la "violència dels CDR". Assegura que "la mobilitat està en joc per uns comandos violents que intenten condicionar la vida de tots els catalans", que els "preocupa la violència

dels comandos separatistes que generen violència i que ataquen la policia i l'interès general de Catalunya" i que tem per "la seguretat" de càrrecs públics, jutges i fiscals perquè, segons ell, han rebut "amenaces".

Fora dels partits "del 155", també Xavier Domènech, de Catalunya en Comú, afirma que els CDR poden portar a Catalunya "expressions de conflicte violent".

L'endemà, 3 d'abril, Inés Arrimadas mostra satisfacció per la decisió de la Fiscalia espanyola d'investigar els CDR, els quals defineix com a "comandos" que tenen actuacions "de todo, menos pacíficas". Afegeix que "nos parece muy grave que este tipo de comandos estén haciendo señalamientos públicos al que no piensa como ellos, cortes de carreteras, ataques a sedes de partidos o quema de contenedores".

Xavier García Albiol també es felicita de l'anunci de la Fiscalia i adjectiva els CDR com a "grupos de alborotados radicales que están practicando la violencia, que aún no llega a física, pero que están practicando una violencia social que crea preocupación".

Del mateix partit, Enric Millo, delegat del Govern espanyol a Catalunya, diu que constata un "increment de l'agressivitat i casos de violència" en les accions dels Comitès de Defensa de la República i que "no podem permetre que alguns actuïn amb coaccions, amenaces, intimidació i forçant les persones a fer coses que no són la seva voluntat. Això és actuar amb violència, i no ho permetrem".

L'HORA DE MARIANO RAJOY

Som a dia 3 d'abril i, a hores d'ara, la paraula "violència" ja és omnipresent en el discurs de la policia, la premsa, els polítics, la Fiscalia... És en aquest moment quan fa aparició la figura del president del Govern espanyol, Mariano Rajoy. En una roda de premsa internacional, des d'Alger i al costat del primer ministre algerià, Ahmed Ouyahia, assegura que combatrà "con todos los medios judiciales y policiales a su alcance" l'activitat "violenta i intimidatoria" dels CDR, els quals "a menor apoyo popular parece que tienen mayor carácter violento".

UNA SETMANA DESPRÉS

El dia 10 d'abril, per ordre de la Fiscalia de l'Audiència Nacional espanyola, arriben les primeres detencions de membres dels Comi-

tès de Defensa de la República amb diverses acusacions segons el cas: atemptat a l'autoritat, desordre públic, desobediència, rebel·lió, sedició i/o terrorisme.

Immediatament, diversos polítics nacionalistes celebren la notícia amb noves compareixences davant dels mitjans de comunicació o a través de les xarxes socials. Un bon exemple és aquest nou tuit de Xavier García Albiol sobre el tema:

La presidenta del grup parlamentari de C's és entrevistada a Onda Cero i afirma que és "normal" que s'hagi detingut membres dels CDR, a qui es torna a referir com a "comandos", perquè "utilitzen, per descomptat, violència".

Arrimadas incorpora una altra idea força del nacionalisme espanyol en el seu discurs: criticar que les formacions independentistes "no condemnin la violència" dels CDR. Ho fa el dia 10 d'abril, dia de les detencions; també el dia 11 d'abril, i ho torna a repetir el dia 12, quan, en una entrevista a Catalunya Ràdio, li pregunten sobre la decisió del jutge de rebaixar l'acusació de terrorisme a desordres públics: "Si és terrorisme o no, ho diran els jutges. [...] És violència i s'ha de condemnar".

El bloc de partits que dóna suport a l'article 155 rep, el dia 12 d'abril, un nou suport inesperat. Pablo Echenique, de Podemos, diu en una entrevista a La Sexta que les accions dels CDR són "violencia, y no es la manera de conseguir fines políticos". Echenique acaba l'entrevista afirmant que "no es terrorismo".

CON

CLU

SI

ONS

Des del referèndum de l'1 d'octubre, els tres diaris digitals més llegits de l'Estat espanyol, així com d'altres d'una línia editorial bel·ligerant contra l'independentisme, han carregat les tintes contra els Comitès de Defensa de la República i la seva forma d'actuar.

Des de ben aviat, aquests mitjans de comunicació van associar la seva activitat no tan sols amb la violència, sinó també amb el terrorisme. L'ús d'adjectivació amb termes despectius i l'atribució d'accions i actituds agressives (*matones*, radicals, *lucha callejera* i la seva versió en basc *kale borroka*, ala més vandàlica, *recrudescimiento de la violencia*, artefacte, agitadors professionals, incendiar els carrers, amenaces, *terrorismo callejero* o violència organitzada) i la utilització constant de metàfores militars (milícies, blindar els col·legis, escalada de la confrontació, *no dar tregua al pérfido invasor*, brigades, soldats de la CUP o *grupos de choque*) en el redactat de les peces periodístiques remet a l'imaginari col·lectiu dels anys vuitanta i noranta, quan la lluita armada al País Basc ocupava gran part de la narració informativa a l'Estat espanyol. Els mitjans han aplicat mimèticament aquest marc mental.

Però no tan sols el discurs dels mitjans de comunicació ha anat en aquesta línia. D'una banda, els informes policials redactats a partir dels fets del 20 de setembre i de l'1 d'octubre, entre els quals destaquen els del coronel de la Guàrdia Civil i cap de l'operatiu policial de l'1-O, Diego Pérez de los Cobos i, d'una altra, les declaracions públiques de càrrecs polítics dels partits que donen suport a l'aplicació a Catalunya de l'article 155 de la Constitució espanyola, ja sigui a través dels mitjans de comunicació o de les xarxes socials, han acabat constituint conjuntament un discurs a tres bandes de criminalització i equiparació dels CDR a unes formes de combat que no els són pròpies. De fet, els mitjans han actuat com a corretja de transmissió dels posicionaments policials i polítics, han reproduït versions oficials sense contrastar i, sovint, sense comptar amb els propis CDR com a font. Alhora, l'exacerbació del conflicte es produeix en un context d'espectacularització de la informació en plena gue-rra per l'audiència.

Arribats a aquest punt, potser caldria preguntar-se si és aquest el paper que han de tenir els mitjans de comunicació en els conflictes polítics. La premsa té un paper molt important en els estats anímics de la societat i, depenent del rigor, el to de la narració i les paraules que utilitzin, tenen la capacitat d'intensifi-

car conflicte o calmar la tensió. Per posar un exemple, l'incendi de l'Ateneu de Sarrià, a Barcelona, reivindicat i signat per l'extrema dreta amb una pintada on es llegia "Muerte a los CDR", va tenir lloc la nit del 28 al 29 d'abril, quan els mitjans analitzats portaven dos dies d'inflamació periodística contra els Comitès.

La creació d'estats d'opinió en una societat per mitjà d'una tempesta mediàtica (*media storm*) per després poder legislar o aplicar lleis en un sentit o en un altre no és una cosa nova. Ni l'ha inventat l'Estat espanyol, ni en té l'exclusivitat, però, en aquest cas, tot apunta que estem davant d'una campanya organitzada de desprestigi dels Comitès de Defensa de la República, en particular, i del moviment independentista en general. Cosa que posa en dubte, un cop més, la independència dels mitjans de comunicació.

Podria ser que els aparells de l'Estat —i, lamentablement, aquí caldria incloure-hi certa premsa espanyola i també catalana— estiguin intentant aconseguir a través d'aquesta estratègia de criminalització que algunes persones es desvinculin de l'independentisme català i afeblir així la causa republicana? O tan sols és una tàctica per poder justificar la repressió aplicada i la que es pretendria continuar aplicant?

Parem-hi atenció.

AN

NEX

LLISTAT DE
PUBLICACIONS

En aquest document annex es pot seguir dia per dia i peça per peça tot allò publicat en relació amb els CDR en les versions digitals dels tres principals diaris generalistes espanyols: *El País*, *ABC* i *El Mundo*.

EL PAÍS

Les notícies i els articles d'opinió en què apareixen els CDR són 84, comptant des del primer dia que se'n fa esment, el 26 de setembre del 2017, fins al dia 12 d'abril del 2018, quan el jutge rebaixa les peticions de la Fiscalia espanyola de rebel·lió i terrorisme a desordres públics.

- 1- https://elpais.com/ccaa/2017/09/26/catalunya/1506423061_473819.html
- 2- https://elpais.com/ccaa/2017/10/10/catalunya/1507647066_760124.html
- 3- https://politica.elpais.com/politica/2017/10/16/actualidad/1508175193_544351.html
- 4- https://elpais.com/ccaa/2017/10/19/catalunya/1508442598_826142.html
- 5- https://elpais.com/ccaa/2017/10/20/catalunya/1508492661_274873.html
- 6- https://elpais.com/ccaa/2017/10/26/catalunya/1509008565_991104.html
- 7- https://elpais.com/ccaa/2017/11/02/catalunya/1509635083_717247.html
- 8- https://elpais.com/ccaa/2017/11/03/catalunya/1509699763_696975.html
- 9- https://cat.elpais.com/cat/2017/11/03/catalunya/1509734812_477729.html
- 10- https://elpais.com/ccaa/2017/11/06/catalunya/1509963545_749519.html
- 11- https://cat.elpais.com/cat/2017/11/08/catalunya/1510161471_203791.html
- 12- https://elpais.com/ccaa/2017/11/08/catalunya/1510172574_679794.html
- 13- https://elpais.com/ccaa/2017/11/08/catalunya/1510122825_610807.html
- 14- https://elpais.com/ccaa/2017/11/08/catalunya/1510171543_176791.html
- 15- https://elpais.com/ccaa/2017/11/08/catalunya/1510161471_203791.html
- 16- https://politica.elpais.com/politica/2017/11/10/aixo_va_de_democracia_blog_contra_11o/1510335149_999565.html
- 17- https://cat.elpais.com/cat/2017/11/11/catalunya/1510405274_761069.html
- 18- https://politica.elpais.com/politica/2017/11/11/actualidad/1510405274_761069.html
- 19- https://cat.elpais.com/cat/2017/11/19/catalunya/1511123614_369326.html
- 20- https://elpais.com/ccaa/2017/12/03/catalunya/1512331478_173844.html
- 21- https://elpais.com/ccaa/2017/12/08/catalunya/1512735856_459072.html
- 22- https://politica.elpais.com/politica/2017/12/11/actualidad/1512994791_419850.html
- 23- https://politica.elpais.com/politica/2017/12/22/actualidad/1513966447_807862.html
- 24- https://cat.elpais.com/cat/2017/12/30/opinion/1514652641_910693.html
- 25- https://elpais.com/ccaa/2018/01/03/catalunya/1514967700_528846.html
- 26- https://cat.elpais.com/cat/2018/01/08/catalunya/1515414305_706353.html
- 27- https://elpais.com/ccaa/2018/01/30/catalunya/1517325771_576406.html
- 28- https://elpais.com/ccaa/2018/02/03/catalunya/1517684303_185941.html
- 29- https://politica.elpais.com/politica/2018/02/04/actualidad/1517767144_732725.html
- 30- https://elpais.com/ccaa/2018/02/11/catalunya/1518347868_682279.html
- 31- https://elpais.com/ccaa/2018/02/23/catalunya/1519371130_238233.html
- 32- https://politica.elpais.com/politica/2018/02/24/actualidad/1519513112_916530.html
- 33- https://elpais.com/ccaa/2018/02/25/catalunya/1519578278_401088.html
- 34- https://elpais.com/deportes/2018/02/25/actualidad/1519572010_445317.html
- 35- https://elpais.com/elpais/2018/02/26/actualidad/1519626585_444724.html
- 36- https://elpais.com/ccaa/2018/02/26/catalunya/1519673816_988475.html
- 37- https://politica.elpais.com/politica/2018/02/27/actualidad/1519738564_118433.html
- 38- https://politica.elpais.com/politica/2018/03/02/actualidad/1519952405_940937.html
- 39- https://elpais.com/ccaa/2018/03/07/catalunya/1520460127_873087.html
- 40- https://elpais.com/ccaa/2018/03/14/catalunya/1521053351_102687.html
- 41- https://elpais.com/ccaa/2018/03/15/catalunya/1521145906_064293.html
- 42- https://cat.elpais.com/cat/2018/03/18/catalunya/1521397445_344804.html
- 43- https://elpais.com/ccaa/2018/03/19/catalunya/1521461340_270551.html
- 44- https://politica.elpais.com/politica/2018/03/22/actualidad/1521730867_550486.html
- 45- https://elpais.com/ccaa/2018/03/23/catalunya/1521826259_819634.html
- 46- https://elpais.com/ccaa/2018/03/25/catalunya/1521989362_493198.html
- 47- https://elpais.com/ccaa/2018/03/25/catalunya/1522010696_719179.html
- 48- https://elpais.com/ccaa/2018/03/26/catalunya/1522044606_282108.html
- 49- https://elpais.com/elpais/2018/03/26/opinion/1522060612_990302.html
- 50- https://elpais.com/ccaa/2018/03/26/catalunya/1522093021_552896.html

- 51- https://elpais.com/ccaa/2018/03/27/catalunya/1522128415_683138.html
- 52- https://elpais.com/ccaa/2018/03/27/catalunya/1522178155_999784.html
- 53- https://elpais.com/ccaa/2018/03/27/catalunya/1522176107_188573.html
- 54- https://elpais.com/elpais/2018/03/28/opinion/1522232427_513146.html
- 55- https://politica.elpais.com/politica/2018/03/29/actualidad/1522334039_314489.html
- 56- https://elpais.com/ccaa/2018/03/29/catalunya/1522352875_443558.html
- 57- https://politica.elpais.com/politica/2018/03/30/actualidad/1522436246_800013.html
- 58- https://politica.elpais.com/politica/2018/03/31/actualidad/1522491289_068310.html
- 59- https://politica.elpais.com/politica/2018/03/31/actualidad/1522511415_524726.html
- 60- https://elpais.com/ccaa/2018/04/01/catalunya/1522597790_370870.html
- 61- https://elpais.com/elpais/2018/04/02/opinion/1522680088_148755.html
- 62- https://politica.elpais.com/politica/2018/04/02/actualidad/1522689908_907914.html
- 63- https://elpais.com/ccaa/2018/04/03/catalunya/1522738041_827942.html
- 64- https://politica.elpais.com/politica/2018/04/03/actualidad/1522748714_003598.html
- 65- https://elpais.com/ccaa/2018/04/03/catalunya/1522778956_033702.html
- 66- https://politica.elpais.com/politica/2018/04/03/actualidad/1522779843_356913.html
- 67- https://elpais.com/elpais/2018/04/05/opinion/1522945477_849341.html
- 68- https://elpais.com/ccaa/2018/04/09/catalunya/1523260763_838068.html
- 69- https://politica.elpais.com/politica/2018/04/09/actualidad/1523295717_187071.html
- 70- https://politica.elpais.com/politica/2018/04/10/actualidad/1523342864_563615.html
- 71- https://elpais.com/ccaa/2018/04/10/catalunya/1523348632_506957.html
- 72- https://elpais.com/ccaa/2018/04/10/catalunya/1523345971_973692.html
- 73- https://elpais.com/ccaa/2018/04/10/catalunya/1523354631_852729.html
- 74- https://elpais.com/ccaa/2018/04/10/catalunya/1523346775_705207.html
- 75- https://elpais.com/ccaa/2018/04/10/catalunya/1523389383_307523.html
- 76- https://politica.elpais.com/politica/2018/04/10/actualidad/1523342864_563615.html
- 77- https://elpais.com/ccaa/2018/04/11/catalunya/1523434254_768275.html
- 78- https://elpais.com/economia/2018/04/11/mis_derechos/1523447225_342746.html
- 79- https://politica.elpais.com/politica/2018/04/11/actualidad/1523454276_227155.html
- 80- https://politica.elpais.com/politica/2018/04/11/actualidad/1523474288_509093.html
- 81- https://elpais.com/ccaa/2018/04/11/catalunya/1523471694_943741.html
- 82- https://elpais.com/elpais/2018/04/11/opinion/1523446281_224350.html
- 83- https://politica.elpais.com/politica/2018/04/12/actualidad/1523536186_154935.html
- 84- https://elpais.com/elpais/2018/04/12/opinion/1523555387_616889.html

ABC

Les notícies i els articles d'opinió en què apareixen els CDR a l'ABC són 134, comptant des del primer dia que se'n fa esment, el 26 de setembre del 2017, fins al dia 12 d'abril del 2018.

- 1- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-barcelona-impulsa-puntos-defensa-informacion-todos-distritos-201709261303_noticia.html
- 2- http://www.abc.es/espana/abci-carlos-herrera-matones-falta-buscar-calles-quien-no-vaya-votar-201709271021_noticia.html
- 3- http://www.abc.es/opinion/abci-155-carta-201710060516_noticia.html
- 4- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-forcadell-acude-parlament-para-seguir-trabajando-201710300904_noticia.html
- 5- http://www.abc.es/espana/abci-cortes-trafico-comites-defensa-5636768110001-20171106010005_video.html
- 6- http://www.abc.es/espana/noticias-ultima-hora/abci-seis-noticias-debes-saber-viernes-10-noviembre-201711100740_noticia.html
- 7- http://www.abc.es/espana/abci-porrazos-fotos-como-201711100402_noticia.html
- 8- http://www.abc.es/espana/castilla-la-mancha/toledo/abci-bastones-como-lanzas-201711112031_noticia.html
- 9- http://www.abc.es/espana/noticias-ultima-hora/abci-6-noticias-debes-saber-jueves-30-noviembre-201711300808_noticia.html
- 10- http://www.abc.es/espana/abci-comites-asamblearios-sustituiran-si-intervenida-juez-201711292311_noticia.html
- 11- http://www.abc.es/espana/abci-lazos-amarillos-rodean-parlament-5669854950001-20171206010019_video.html
- 12- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-independentismo-hara-recuento-paralelo-porque-no-suficientes-garantias-201712081716_noticia.html
- 13- http://www.abc.es/espana/abci-independentista-amarillo-201712120245_noticia.html

- 14- http://www.abc.es/espana/abci-forn-responsabiliza-trapero-papel-mossos-y-perez-cobos-acusa-pasividad-201801120305_noticia.html
- 15- http://www.abc.es/deportes/futbol/abci-bandera-espana-camp-vuelta-mundo-201801121400_noticia.html
- 16- http://www.abc.es/espana/abci-enfrentamientos-entre-independentistas-mossos-5722582714001-20180130012010_video.html
- 17- http://www.abc.es/espana/abci-gran-frustracion-201801310237_noticia.html
- 18- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-torrent-firma-aplazamiento-pero-y-quedan-parlament-201801301451_noticia.html
- 19- http://www.abc.es/espana/abci-pliega-constitucional-y-desata-enfrentamiento-y-201801310232_noticia.html
- 20- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-comites-defensa-republica-secesionismo-sin-rostro-201801311426_noticia.html
- 21- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-puigdemont-colau-y-carnaval-201802031939_noticia.html
- 22- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-mossos-desalojan-campamento-independentista-plaza-cataluna-201802060939_noticia.html
- 23- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-decenas-manifestantes-bloquean-barcelona-entrada-tsjc-201802230828_noticia.html
- 24- http://www.abc.es/espana/abci-sigue-concentracion-frente-comisaria-corts-barcelona-201802232200_video.html
- 25- http://www.abc.es/espana/catalunya/barcelona/abci-libertad-cargos-para-detenidos-encadenarse-tsjc-201802241645_noticia.html
- 26- http://www.abc.es/deportes/futbol/abci-reparten-lazos-amarillos-wembley-201802251646_noticia.html
- 27- http://www.abc.es/deportes/futbol/abci-guardiola-desafia-federacion-inglesa-wembley-201802251801_noticia.html
- 28- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-mossos-cortan-laietana-barcelona-ante-protestas-visita-201802251825_noticia.html
- 29- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-alcaldesa-y-erial-201802242218_noticia.html
- 30- http://www.abc.es/deportes/futbol/abci-guardiola-llevare-siempre-lazo-amarillo-201802252129_noticia.html
- 31- http://www.abc.es/espana/abci-felipe-pide-cooperacion-institucional-para-siga-barcelona-201802260256_noticia.html
- 32- http://www.abc.es/espana/abci-jefe-informacion-mossos-reconoce-informes-iban-incinerar-eran-recientes-201802271637_noticia.html
- 33- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-boicot-alcalde-lerida-durante-presentacion-obra-censurada-santiago-sierra-201803071937_noticia.html
- 34- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-mentalidad-revolucionaria-201803111108_noticia.html
- 35- http://www.abc.es/espana/abci-colau-invierte-35-millones-para-entidades-y-colectivos-afines-201803130156_noticia.html
- 36- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-presion-politica-sobre-colau-concesiones-grupos-afines-201803151102_noticia.html
- 37- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-protestas-registros-generalitat-acaban-quema-fotos-ante-guardia-civil-201803161029_noticia.html
- 38- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-ayuntamiento-populista-sabadell-barcelona-recibe-hostilidad-representantes-gobierno-201803191739_noticia.html
- 39- http://www.abc.es/espana/abci-tension-movimiento-secesionista-traslada-201803200211_noticia.html
- 40- http://www.abc.es/espana/abci-rufian-zoido-omnium-sobrevivio-franquismo-y-puedo-asegurar-sobrevivira-tambien-ustedes-201803211115_video.html
- 41- http://www.abc.es/espana/abci-rufian-desinfla-dejar-montar-numeros-pleno-201803211131_noticia.html
- 42- http://www.abc.es/espana/abci-jordi-turull-tuvo-trama-papel-extraordinariamente-relevante-201803220239_noticia.html
- 43- http://www.abc.es/espana/abci-soberanismo-manifiesta-contra-auto-llarena-201803240330_noticia.html
- 44- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-convocan-concentraciones-contra-decision-llarena-201803231914_noticia.html
- 45- http://www.abc.es/espana/abci-directo-detencion-puigdemont-cuando-intentaba-entrar-desde-dinamarca-201803251333_directo.html
- 46- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-comites-defensa-republica-cortan-autovia-alcarras-lerida-201803260937_noticia.html
- 47- http://www.abc.es/espana/abci-sustituyen-gerona-bandera-espana-organizacion-atento-contra-1925-201803251819_noticia.html

- 48- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-nueve-detenedos-y-100-heridos-disturbios-ayer-cataluna-201803260832_noticia.html
- 49- http://www.abc.es/espana/catalunya/barcelona/abci-ocho-imputados-corte-vias-barcelona-plantan-juera-201803261236_noticia.html
- 50- http://www.abc.es/espana/catalunya/barcelona/abci-libertad-cargos-para-detenedos-disturbios-manifestacion-independientista-201803261639_noticia.html
- 51- http://www.abc.es/espana/abci-alarma-y-pp-brote-violencia-calles-201803270209_noticia.html
- 52- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-radicales-independentistas-cortan-ap-7-figueres-girona-y-n-340-alcanar-tarragona-201803270925_noticia.html
- 53- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-mossos-desalojan-fuerza-manifestantes-ap-7-figueras-gerona-201803271204_noticia.html
- 54- http://www.abc.es/espana/abci-mossos-desalojan-decenas-independentistas-cortaban-201803271420_video.html
- 55- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-fotos-violencia-separatista-30151637858-20180327181343_galeria.html
- 56- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-mossos-blindan-estacion-sants-ante-nueva-protesta-independentista-201803271916_noticia.html
- 57- http://www.abc.es/espana/abci-manifestacion-independentista-obliga-cierre-parcial-estacion-sants-201803272120_video.html
- 58- http://www.abc.es/espana/abci-radiografia-comites-defensa-republica-201803280150_noticia.html
- 59- http://www.abc.es/espana/abci-energumenos-otro-lado-201803280150_noticia.html
- 60- http://www.abc.es/espana/abci-independentismo-entrega-calle-comites-violentos-bajo-influencia-201803280149_noticia.html
- 61- http://www.abc.es/sociedad/abci-mossos-desalojan-manifestantes-ap-7-201803271445_video.html
- 62- http://www.abc.es/espana/abci-secesionistas-y-comunes-rechazan-condenar-violencia-callejera-201803290150_noticia.html
- 63- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-vuelven-carga-y-cortan-n-260-durgell-lerida-201803290918_noticia.html
- 64- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-incendian-local-propiedad-municipal-okupado-barrio-sarria-barcelona-201803291212_noticia.html
- 65- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-mossos-computan-mas-250-incidentes-durante-ultimos-meses-proces-201803291341_noticia.html
- 66- http://www.abc.es/espana/abci-abalos-tiene-funcion-control-poblacion-201803291415_video.html
- 67- http://www.abc.es/espana/abci-manifiestan-contra-procesion-caballeros-legionarios-palafolls-201803292100_video.html
- 68- http://www.abc.es/espana/catalunya/barcelona/abci-critican-permisividad-colau-tras-incendio-local-municipal-okupado-barcelona-201803301214_noticia.html
- 69- http://www.abc.es/espana/abci-mossos-atestiguan-mas-250-incidentes-apogeo-separatista-201803292059_noticia.html
- 70- http://www.abc.es/espana/abci-garcia-albiol-califica-mala-noticia-suspension-world-race-barcelona-201803302100_video.html
- 71- http://www.abc.es/opinion/abci-violencia-proces-201803310214_noticia.html
- 72- http://www.abc.es/espana/abci-sonrisas-kale-boroka-proces-entra-nueva-fase-violencia-201803310153_noticia.html
- 73- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-haciendo-pascua-201804010159_noticia.html
- 74- http://www.abc.es/espana/abci-independentismo-sin-descanso-201804010207_noticia.html
- 75- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-desmontan-barreras-peaje-barcelona-201804011727_noticia.html
- 76- http://www.abc.es/espana/abci-independentistas-perdido-control-engendro-creado-201804020148_noticia.html
- 77- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-carles-puigdemont-desde-prision-no-podemos-bajar-guardia-201804021013_noticia.html
- 78- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-pueblos-gerona-201804021245_noticia.html
- 79- http://www.abc.es/espana/abci-pp-pide-psoe-cinco-votos-azar-para-aprobar-presupuestos-201804021314_noticia.html
- 80- http://www.abc.es/espana/abci-alerta-peligro-enfrentamiento-civil-cataluna-si-no-pone-acciones-comites-defensa-republica-201804021320_video.html
- 81- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-advierte-insurreccion-puede-llevar-enfrentamiento-civil-cataluna-201804021322_noticia.html
- 82- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-mossos-permiten-sabotear-peajes-201804020849_noticia.html

- 83- http://www.abc.es/espana/catalunya/barcelona/abci-atacado-explosivo-concesionario-mercedes-barcelona-201804021743_noticia.html
- 84- http://www.abc.es/espana/abci-pp-culpa-mossos-no-frenar-altercados-alguien-no-esta-haciendo-trabajo-201804021133_noticia.html
- 85- http://www.abc.es/espana/abci-fiscalia-actuara-contra-comites-defensa-republica-actos-vandalicos-autopistas-201804022004_noticia.html
- 86- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-cortan-trafico-y-levantan-peajes-sitges-barcelona-201804021806_noticia.html
- 87- http://www.abc.es/opinion/abci-mossos-bajo-sospecha-201804030024_noticia.html
- 88- http://www.abc.es/espana/abci-accion-salda-cinco-sabotajes-y-ninguna-detencion-201804030159_noticia.html
- 89- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-acusan-estado-inventarse-supuesta-kale-borroka-201804030954_noticia.html
- 90- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-sevilla-francia-pasando-cataluna-201804031133_noticia.html
- 91- http://www.abc.es/espana/abci-pdecat-y-vierten-puigdemont-no-regresara-espana-antes-o-tres-meses-201804031215_noticia.html
- 92- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-mala-noticia-201804041225_noticia.html
- 93- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-societat-civil-catalana-advierde-derivada-violenta-201804041548_noticia.html
- 94- http://www.abc.es/espana/abci-trapero-aviso-cupula-interior-sobre-posibles-acciones-violentas-201804050212_noticia.html
- 95- http://www.abc.es/opinion/abci-pecados-capitales-201804050050_noticia.html
- 96- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-amenazan-boicotear-nuevo-visita-barcelona-201804051538_noticia.html
- 97- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-24-horas-caminando-alrededor-modelo-para-reclamar-libertad-politicos-presos-201804072019_noticia.html
- 98- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-sindicalismo-amarillento-201804072107_noticia.html
- 99- http://www.abc.es/espana/abci-mas-280-arrebatan-control-calles-y-omnium-cultural-201804082316_noticia.html
- 100- http://www.abc.es/espana/abci-gente-esta-harta-colgar-lacitos-201804090321_noticia.html
- 101- http://www.abc.es/espana/abci-felipe-respalda-poder-judicial-barcelona-201804090319_noticia.html
- 102- http://www.abc.es/espana/abci-visita-barcelona-entre-protestas-convocadas-201804091715_video.html
- 103- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-mossos-blindan-accesos-recinto-acudira-ante-protestas-201804091101_noticia.html
- 104- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-independentismo-acusa-fiscalia-banalizar-terrorismo-acusaciones-201804100941_noticia.html
- 105- http://www.abc.es/espana/abci-operacion-guardia-civil-contrasabotearon-peajes-catalanes-semana-santa-201804100828_noticia.html
- 106- http://www.abc.es/espana/abci-detienen-cabecilla-delitos-terrorismo-y-rebelion-201804101300_video.html
- 107- http://www.abc.es/espana/abci-guardia-civil-detiene-cabecilla-201804101415_video.html
- 108- http://www.abc.es/espana/abci-sanchez-vuelve-pedir-permiso-llarena-para-asistir-pleno-investigacion-201804101341_noticia.html
- 109- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-partidos-independentistas-llevaron-apoyo-hasta-parlament-201804101319_noticia.html
- 110- http://www.abc.es/espana/abci-operacion-policia-contrasabotearon-201804101515_video.html
- 111- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-coordinadora-detenido-viladecans-trasladada-audiencia-nacional-terrorismo-201804101243_noticia.html
- 112- http://www.abc.es/espana/abci-aguirre-niega-gonzalez-advirtiera-sobre-presiones-genova-comunidad-madrid-201804101318_noticia.html
- 113- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-decalogo-para-entorpecer-detenciones-interrogatorios-201804101524_noticia.html
- 114- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-mossos-detienen-cuatro-personas-asedio-parlament-tras-investigacion-fallida-puigdemont-201804101039_noticia.html
- 115- http://www.abc.es/espana/catalunya/abci-detenido-coordinar-lista-afin-podemos-municipales-2015-201804102018_noticia.html
- 116- http://www.abc.es/espana/abci-miles-personas-manifiestan-cataluna-contradetenciones-201804102145_video.html
- 117- http://www.abc.es/espana/abci-lider-si-podemos-parar-puerto-seria-brutal-chinos-cabrearian-201804110252_noticia.html

- 118- http://www.abc.es/espana/abci-comienza-perder-control-comites-defensa-republica-201804102107_noticia.html
- 119- http://www.abc.es/espana/abci-miles-personas-concentran-cataluna-detencion-miembro-201804110930_video.html
- 120- http://www.abc.es/espana/catalunya/politica/abci-mercabarna-y-puerto-barcelona-grandes-objetivos-201804101718_noticia.html
- 121- http://www.abc.es/espana/abci-robles-psoe-sobre-detenciones-espera-proporcionalidad-201804111130_video.html
- 122- http://www.abc.es/espana/abci-iglesias-califica-absurdo-pretenda-imputar-delito-terrorismo-acciones-201804111400_video.html
- 123- http://www.abc.es/espana/abci-fiscalia-acusa-terrorismo-detenido-vinculada-201804111500_video.html
- 124- http://www.abc.es/sociedad/abci-colau-cree-desproposito-imputar-terrorismo-201804111530_video.html
- 125- http://www.abc.es/espana/abci-mundo-critica-atribuya-delito-terrorismo-201804111620_video.html
- 126- http://www.abc.es/espana/comunidad-valenciana/abci-puerto-valencia-amplia-brecha-barcelona-pleno-pulso-secesionista-201804111350_noticia.html
- 127- http://www.abc.es/espana/abci-tamara-declara-audiencia-nacional-201804121130_video.html
- 128- http://www.abc.es/espana/abci-cabecilla-detenido-candidata-lista-vinculada-podemos-201804121031_noticia.html
- 129- http://www.abc.es/espana/abci-tarda-apoya-tamara-carrasco-puertas-audiencia-201804121200_video.html
- 130- http://www.abc.es/espana/abci-tarda-denuncia-jaque-democracia-supone-imputacion-delitos-terrorismo-y-rebelion-carrasco-201804121230_video.html
- 131- http://www.abc.es/espana/abci-coordinadora-declara-ante-juez-201804121615_video.html
- 132- http://www.abc.es/espana/abci-rufian-estan-cazando-simplemente-nuestras-ideas-politicas-201804121620_video.html
- 133- http://www.abc.es/espana/abci-juez-toma-declaracion-cabecilla-detenido-rebelion-y-terrorismo-201804120941_noticia.html
- 134- http://www.abc.es/espana/abci-audiencia-nacional-no-rebelion-activista-201804121930_video.html

EL MUNDO

Les notícies i els articles d'opinió en què apareixen els CDR a *El Mundo* són 61, comptant des del primer dia que se'n fa esment, el 26 de setembre del 2017, fins al dia 12 d'abril del 2018.

- 1- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/09/26/59ca454de2704e20478b46d2.html>
- 2- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/09/28/59cd6256268e3ec8558b45c0.html>
- 3- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/09/29/59ceaca446163f6a5d8b45e1.html>
- 4- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/09/30/59cee494268e3eee348b4571.html>
- 5- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/10/01/59d0d7e6e5fdea14388b4646.html>
- 6- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/10/12/59df324d22601d53378b45af.html>
- 7- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/10/25/59ef9952268e3e834c8b469e.html>
- 8- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/10/25/59f0c3e2ca474174398b4647.html>
- 9- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/10/26/59f2379046163fa0778b462a.html>
- 10- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/11/08/5a02a31922601d88478b46a6.html>
- 11- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/11/23/5a16f21446163f09328b45bf.html>
- 12- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/12/05/5a2672bee2704e8e398b4578.html>
- 13- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/12/06/5a27dccfe5fdea011d8b45b5.html>
- 14- <http://www.elmundo.es/espana/2017/12/10/5a2d712d268e3e8f4e8b45f3.html>
- 15- <http://www.elmundo.es/cataluna/2017/12/18/5a37b5d546163ff5418b45a7.html>
- 16- <http://www.elmundo.es/espana/2018/01/18/5a60775fe5fdea70638b462c.html>
- 17- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/01/30/5a7087d0468aeb003e8b459e.html>
- 18- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/01/31/5a71bed7ca4741563f8b4619.html>
- 19- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/02/19/5a8aaba5ca4741f81d8b4595.html>
- 20- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/02/23/5a8fc61e46163f4a468b4616.html>
- 21- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/02/24/5a9140c5468aebcc0b8b4578.html>
- 22- <http://www.elmundo.es/deportes/futbol/2018/02/25/5a92d11a22601d6d3b8b460b.html>
- 23- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/02/25/5a92ec8c268e3edf298b45f2.html>
- 24- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/19/5aafa6e8e2704e371d8b45a1.html>
- 25- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/22/5ab39daae5fdeac8478b4580.html>
- 26- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/25/5ab77303468aeb68788b466b.html>

- 27- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/26/5ab8c5db468aeb42b8b461b.html>
- 28- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/26/5ab9057ee2704edd288b45c1.html>
- 29- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/27/5aba7d6fca474142578b45e1.html>
- 30- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/27/5ab9d2b3ca474126578b4670.html>
- 31- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/28/5abbd95cca4741a2178b45c7.html>
- 32- <http://www.elmundo.es/television/2018/03/28/5abb074422601dab2a8b45dd.html>
- 33- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/29/5abd154646163f180f8b4584.html>
- 34- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/29/5abd17bcca4741916d8b462d.html>
- 35- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/29/5abcaf9bca4741c1318b45cc.html>
- 36- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/30/5abe7f93468aebce318b460b.html>
- 37- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/30/5abe8479ca4741d84e8b4579.html>
- 38- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/03/31/5abf5da9e2704ee42b8b4641.html>
- 39- <http://www.elmundo.es/espana/2018/04/01/5ac0d3a9468aeb61a8b45d2.html>
- 40- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/01/5ac0fb3d268e3e55358b4666.html>
- 41- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/02/5ac2114fe5fdeaf0108b4598.html>
- 42- <http://www.elmundo.es/espana/2018/04/02/5ac21c2d468aebf5638b45ce.html>
- 43- <http://www.elmundo.es/espana/2018/04/02/5ac26c22ca47412a398b45fa.html>
- 44- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/03/5ac3b79ae2704e1d1c8b4642.html>
- 45- <http://www.elmundo.es/deportes/futbol/2018/04/04/5ac5218622601d01598b45e9.html>
- 46- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/09/5acb33f8468aeb0b168b465f.html>
- 47- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/09/5aca545de5fdea284f8b45af.html>
- 48- <http://www.elmundo.es/economia/empresas/2018/04/09/5ac9ea1aca4741353f8b45c2.html>
- 49- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/09/5acb44f3468aeb08168b4578.html>
- 50- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/10/5acbd45eca4741096f8b45df.html>
- 51- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/10/5acbb65222601db46f8b464f.html>
- 52- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/10/5acaaa4e5fdead3698b4644.html>
- 53- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/10/5acbb65222601db46f8b464f.html>
- 54- <http://www.elmundo.es/espana/2018/04/10/5acc9411e2704e9f7d8b45e9.html>
- 55- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/10/5acd017de5fdeabd6b8b46a5.html>
- 56- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/10/5acc8d33e5fdea0b5f8b461f.html>
- 57- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/08/5ac9ee07e2704e494b8b463b.html>
- 58- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/11/5accf29ee5fdeacf6c8b469a.html>
- 59- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/11/5ace385ce5fdea25708b4676.html>
- 60- <http://www.elmundo.es/cataluna/2018/04/11/5accf351e2704e47798b461f.html>
- 61- <http://www.elmundo.es/espana/2018/04/12/5acf52ade2704ef80d8b4584.html>

Aquesta obra està subjecta a la llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 de Creative Commons. Si voleu veure una còpia d'aquesta llicència, accediu a <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/deed.ca>

